

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ג

שיעור זה מוקדש לזכר יחזקאל שרגא בן דוד יצחק ברכפלד

התגלות המלאך לאשת מנוח

1.

השופט	תגובת ה' לזעקת העם
עתניאל בן קנז	וַיַּעֲקֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' וַיִּקְרָא ה' מוֹשִׁיעַ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּשִׁיעֵם אֶת עֵתְנִיאל בֶּן קִנְז (ג'), (ט)
אהוד בן גרא	וַיַּעֲקֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' וַיִּקְרָא ה' לָהֶם מוֹשִׁיעַ אֶת אַהוּד בֶּן גֵּרָא בֶּן הִימִינִי (ג'), (טו)
דבורה	וַיַּעֲקֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'... וַדְּבֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֲשֶׁת לְפִידוֹת הִיא שִׁפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵת הַהִיא (ד', ג-ד)
גדעון	(ז) וַיְהִי כִּי זָעַקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' עַל אַדוֹת מִדִּין: (ח) וַיִּשְׁלַח ה' אִישׁ נְבִיא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנֹכִי הֶעֱלִיתִי אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאֶצִּיא אֶתְכֶם מִבֵּית עַבְדִּים: (ט) וְאֶצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל לְחָצִיכֶם וְאֶגְרֹשׁ אֹתְכֶם מִפְּנֵיכֶם וְאֶתְנֶה לָכֶם אֶת אֶרֶץ: (י) וְאֶמְרָה לָכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִירָאוּ אֶת אֱלֹהֵי הָאֲמָרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יוֹשְׁבִים בְּאֶרֶץ וְלֹא שִׁמְעֵתֶם בְּקוֹלִי: (ו', ז-י)
יפתח	(י) וַיַּעֲקֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' לֵאמֹר חֲטֵאנוּ לָךְ וְכִי עֲזַבְנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ וְנַעֲבַד אֶת הַבְּעָלִים: (יא) וַיֹּאמֶר ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן הָאֲמָרִי וּמִן בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן פְּלִשְׁתִּים: (יב) וְצִדוֹנִים וְעַמְלָק וְעַמּוֹן לְחָצוּ אֶתְכֶם וַתַּעֲבֹדוּ אֱלֹהֵי אֲלֵי וְאֹשִׁיעָה אֶתְכֶם מִיָּד: (יג) וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְכֵן לֹא אוֹסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם: (יד) לָכֵן וַיַּעֲקֹב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם בָּם הִמָּה יוֹשִׁיעוּ לָכֶם בְּעֵת צָרְתְּכֶם: (י', י-יד)
שמשון	וַיִּסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הַרַע בְּעֵינֵי ה' וַיִּתְּנֵם ה' בְּיַד פְּלִשְׁתִּים אַרְבָּעִים שָׁנָה: (ג', א)

2. תלמוד בבלי מסכת נזיר דף ד עמוד ב:

דתניא, ר' יהודה אומר: נזיר שמשון מותר ליטמא למתים, שכן מצינו בשמשון שנטמא... ומנלן דאיטמי למתים? אילימא מדכתיב 'בלחי החמור הכיתי אלף איש', דילמא גרווי גרי בהו ולא נגע בהו? ... אלא גמרא גמירי לה.

3.

הולדת שמשון (שופטים י"ג)	הולדת שמואל (ש"א א')
(ב) וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצְרַעָה מִמִּשְׁפַּחַת הַדְּנִי וְשָׁמוֹ מְנוּחַ	(א) וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן הַרְמְתִים צוֹפִים מֵהָר אֶפְרַיִם וְשָׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶּן יִרְחָם בֶּן אֱלִיהוּא בֶּן תַּחוּ בֶּן צוּף אֶפְרַתִּי:
וְאִשְׁתּוֹ עָקְרָה וְלֹא יָלְדָה:	(ב) וּלְחַנָּה אִין יְלָדִים:
(ג) וַיֵּרָא מְלָאךְ ה' אֶל הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הֲנָה נָא אֶת עָקְרָה וְלֹא יָלְדָת וְהָרִית וְיִלְדָת בֶּן:	(י) וְהִיא מָרַת נֹפֵשׁ וַתִּתְפַּלֵּל עַל ה' וּבִכְהַ תְּבַכֶּה:

<p>(יא) וַתֵּדֵר נָדָר וַתֹּאמֶר ה' צְבָאוֹת אִם רָאָה תִּרְאֶה בְּעֵינַי אֶמְתָּד וּזְכַרְתִּנִּי וְלֹא תִשְׁכַּח אֶת אֶמְתָּד וְנִתְּתָה לְאֶמְתָּד זֶרַע אֲנָשִׁים וְנִתְּתִיו לָהּ כָּל יְמֵי חַיֶּי וּמִוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשׁוֹ:</p>	<p>(ה) כִּי הִנֵּךְ הָרָה וַיִּלְדֶּת בֶּן וּמִוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשׁוֹ כִּי נָזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנֶּעֱרָר מִן הַבֶּטֶן</p>
<p>(ב', א) וַתִּתְּפַלֵּל חַנָּה וַתֹּאמֶר עֲלֶץ לִבִּי בַּה' רָמָה קִרְנֵי בַּה' רָחַב פִּי עַל אוֹיְבֵי כִּי שָׁמַחְתִּי בִישׁוּעָתֶךָ:</p>	

מנוח (שופטים י"ג)	גדעון (שופטים ו')
(טו) וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל מְלָאָךְ ה' נַעֲצְרָה נָא אוֹתָךְ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְדֵי עִזִּים: (טז) וַיֹּאמֶר מְלָאָךְ ה' אֶל מְנוּחַ אִם תַּעֲצֹרְנִי לֹא אֶכַל בְּלַחֲמְךָ וְאִם תַּעֲשֶׂה עִלָּה לְה' תַּעֲלֹנָה כִּי לֹא יָדַע מְנוּחַ כִּי מְלָאָךְ ה' הוּא:	(יז) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אִם נָא מִצְאָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְעֲשִׂיתָ לִּי אוֹת שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִמִּי: (יח) אֵל נָא תִמַּשׁ מִזֶּה עַד בָּאִי אֱלֵיךָ וְהִצַּאתִי אֶת מְנַחְתִּי וְהִנַּחְתִּי לְפָנֶיךָ וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אָשִׁב עַד שׁוּבְךָ:
(יט) וַיִּקַּח מְנוּחַ אֶת גְּדֵי הָעִזִּים וְאֶת הַמְנַחָה וַיַּעַל עַל הַצּוּר	(יט) וַגְּדַעוֹן בָּא וַיַּעַשׂ גְּדֵי עִזִּים וְאִיפַת קֶמַח מִצּוֹת הַבָּשָׂר שֵׁם בְּסֵל וְהִמְרַק שֵׁם בְּפִרְוֹר וַיּוֹצֵא אֱלֹהֵי אֵל תַּחַת הָאֵלֶּה וַיִּגַּשׁ: (כ) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי מְלָאָךְ הָאֱלֹהִים קַח אֶת הַבָּשָׂר וְאֶת הַמִּצּוֹת וְהִנַּח אֶל הַסֹּלַע הַלְזוּ וְאֶת הַמְרַק שְׂפוּךְ וַיַּעַשׂ כֵּן:
(כ) וַיְהִי בַעֲלוֹת הַלֵּהב מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ הַשְּׁמִימָה וַיַּעַל מְלָאָךְ ה' בְּלֵהב הַמִּזְבֵּחַ...	(כא) וַיִּשְׁלַח מְלָאָךְ ה' אֶת קֶצֶה הַמִּשְׁעָנָה אֲשֶׁר בִּידוֹ וַיִּגַע בַּבָּשָׂר וּבַמִּצּוֹת וַתַּעַל הָאֵשׁ מִן הַצּוּר וַתֹּאכַל אֶת הַבָּשָׂר וְאֶת הַמִּצּוֹת וּמְלָאָךְ ה' הִלֵּךְ מֵעֵינָיו:
(כב) וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל אֲשֶׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֲלֹהִים רְאִינוּ: (כג) וַתֹּאמֶר לוֹ אֲשֶׁתּוֹ לוֹ חַפֵּץ ה' לְהִמִּיתֵנוּ לֹא לְקַח מִיָּדֵנוּ עִלָּה וּמְנַחָה וְלֹא הִרְאָנוּ אֶת כָּל אֱלֹהֵי וְכַעַת לֹא הִשְׁמִיעֵנוּ כָּזָאת:	(כב) וַיִּרְא גְדַעוֹן כִּי מְלָאָךְ ה' הוּא וַיֹּאמֶר גְּדַעוֹן אֵהָה אֲדַנִּי ה' כִּי עַל כֵּן רְאִיתִי מְלָאָךְ ה' פְּנִים אֶל פְּנִים: (כג) וַיֹּאמֶר לוֹ ה' שְׁלוֹם לְךָ אֵל תִּירָא לֹא תָמוּת:
(כא) וְלֹא יָסַף עוֹד מְלָאָךְ ה' לְהִרְאֶה אֶל מְנוּחַ וְאֶל אֲשֶׁתּוֹ אִזּוּ יָדַע מְנוּחַ כִּי מְלָאָךְ ה' הוּא:	(כה) וַיְהִי בַלִּילָה הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ ה' קַח אֶת פֶּר הַשּׁוֹר אֲשֶׁר לְאֲבִיךָ וּפֶר הַשְּׂנִי שִׁבְעַת שָׁנִים וְהִרְסַת אֶת מִזְבֵּחַ הַבַּעַל אֲשֶׁר לְאֲבִיךָ וְאֶת הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָלָיו תִּכְרַת: